
Faglig konference om organiske opløsningsmidler og vandbaseret maling

4. november – 5. november 2004 i København, Danmark

København/Vilvorde-deklarationen om organiske opløsningsmidler og vandbaserede malinger

Malerforbundet i Danmark har i 2004, som en del af den europæiske arbejdsmiljøuge ”Byg på sikkerhed”, afholdt en ekspertkonference om organiske opløsningsmidler og vandbaserede malinger. Der deltog omkring 40 repræsentanter for fagforbund fra 10 europæiske lande¹, Den nordiske bygnings- og træarbejder-sammenslutning (NBTF) og Den europæiske bygnings- og træarbejder-sammenslutning (EFBT). Endvidere deltog et medlem af Europaparlamentet og repræsentanter fra forskningsinstitutioner og offentlige myndigheder.

Formålet med konferencen var at

- Gøre status for diskussionen om organiske opløsningsmidler i malerfaget
- Udveksle erfaringer om arbejdsmiljø
- Vurdere behovet for europæiske regler til beskyttelse af arbejdstagere mod eksponering af organiske opløsningsmidler

Resultater af konferencen

Konferencens præsentationer og diskussioner viste, at man i lang tid har vidst, at organiske opløsningsmidler er skadelige for arbejdstagerne. Der er desværre flere lande, som ikke er klar over eller ikke anerkender alle de skadelige følger af udsættelse for organiske opløsningsmidler, inklusive OPS (organisk opløsningsmiddelskade).

Malere i Europa bliver stadigvæk udsat for organiske opløsningsmidler. I et antal europæiske lande er det almindeligt at bruge maling baseret på organiske opløsningsmidler. Deco maling-direktivet (2004/42/EF) vil i fremtiden begrænse mængden af opløsningsmidler i maling, men der vil alligevel være mange produkter baseret på et højt indhold af opløsningsmidler. Konferencen viste kort sagt, at organiske opløsningsmidler stadig er et alvorligt problem for malere i byggesektoren, og at der ikke er nogen generelle tegn på, at problemerne vil blive løst. Derudover viste konferencen, at malere risikerer massiv eksponering af organiske opløsningsmidler, f.eks. ved gulvbehandling og maling af stålkonstruktioner.

¹ Lande: Danmark, Norge, Sverige, Finland, Estland, Litauen, Tyskland, Østrig, Holland og Belgien.

Mange lande har haft succes med at forbedre brugen af vandbaserede malinger, så vel som med at lave regler, som reducerer brugen af malinger baseret på organiske opløsningsmidler. Malingteknologien er så avanceret nu om dage, at der generelt set ikke er noget ufordelagtigt i at bruge vandbaserede malinger. Erstatning af malinger baseret på opløsningsmidler med vandbaserede malinger er en direkte vej til at forbedre malernes sundhed.

En generel konklusion af konferencen var, at organiske opløsningsmidler er et fælles-europæisk problem, som kræver en europæisk løsning.

Konferencen bekræftede

- IBTU's deklARATION om organiske opløsningsmidler, 1996, se bilag 1
- EFBT's politik om organiske opløsningsmidler, 2002, se bilag 2

På denne baggrund opfordrer konferencen på det kraftigste Den Europæiske Union til at skride til handling, hvad angår organiske opløsningsmidler og vandbaseret maling. Der er brug for et europæisk direktiv til beskyttelse af arbejdere mod at blive udsat for maling baseret på organiske opløsningsmidler.

Særlig opmærksomhed skal henledes på nødvendigheden af at få etableret et europæisk kodesystem for maling:

Et europæisk kodesystem for maling (taget fra EFBT's politik)

"I EU er der stort behov for at udvikle og implementere et fælles kodesystem for malinger for at undgå at blive udsat for stoffer, der er farlige for helbredet.

Fagforeningskrav til et europæisk kode-system inkluderer:

- Systemet skal illustrere de beskyttende (forebyggende) forholdsregler man vil tage i en specifik arbejdsituation.
- Systemet skal være konstrueret, så man kan vurdere muligheden for erstatning med et andet produkt for at kunne bruge de mindst farlige produkter.
- Systemet skal være vel organiseret og let at bruge for den endelige bruger.
- Koden skal være synlig på produktmærkaten og inkluderet i databladet.
- Systemet skal kommunikere mulige risici for indånding af dampe fra produktet og andre risici for helbredet (optagelse via huden, øjne, åndedrætssystemet og indtagelse).
- Systemet skal dække alle stoffer indeholdt i produkterne og skal inkludere mulige helbredsmæssige følger forårsaget af stofferne.
- Systemet skal henvise til identiske koder i alle medlemslande og kan give mulighed for at fastsætte specifikke, nationale beskyttelsesniveauer.

Kompetente europæiske institutioner skal tilskyndes til at forske efter en passende model til et kodennummer-system".

For at tilvejebringe den bedst mulige beskyttelse af arbejdere mod eksponering af organiske opløsningsmidler i maling slog konferencen fast, at det europæiske kodennummersystem skal baseres på:

1. Europæisk lovgivning om forekomst af koder for alle malinger, der markedsføres. Principperne i koderne skal defineres i EU-lovgivning (foretrækkes) eller ved en frivillig aftale mellem de europæiske malingproducenter og de professionelle brugere af maling, det vil sige de europæiske fagforbund for malere tilknyttet EFBT og muligvis de europæiske arbejdsgivere i FIEC. Europa-kommissionen kan vælge at anerkende en sådan frivillig aftale om koder.

Koder, der omfatter al tilgængelig information om risici, vil forbedre produktinformationen til slutbrugerne. Bemærk, at Deco maling-direktivet, art. 4 fastslår, at produktets indhold af organiske opløsningsmidler skal oplyses på produktets mærkat.

2. Europæisk lovgivning om beskyttelse af arbejdere (som bruger maling), der fastslår, at arbejdsgivere skal tage højde for produktkoderne, når de vurderer produktets helbredsrisiko og iværksætter forebyggende, beskyttende foranstaltninger. Den nødvendige lovgivning kan laves som en ændring af direktivet om kemiske agenser (98/24/EF).

Konferencen understregede vigtigheden af at give EU's medlemslande lov til at fortsat at fastsætte begrænsninger for brugen af opløsningsmiddelbaseret maling, f.eks. med hensyn til indendørsarbejde og udendørsarbejde under særlige vejrforhold.

Parallelt med bevægelsen frem mod et europæisk kodennummersystem, understregede konferencen nødvendigheden af at fastsætte yderligere begrænsninger for det relative indhold af organiske opløsningsmidler i maling, i stil med hvad der allerede er gjort i Deco maling-direktivet. Brugen af særligt farlige kemiske stoffer (f.eks. dichlormethan) i maling, afrensingsmidler og produkter til gulvbehandling skal forbydes, f.eks. ved at inkludere sådanne stoffer i direktivet om kemiske agenser, bilag III, eller i direktivet om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer (76/769/EØF) (forventes at blive en del af REACH) eller ved en udvidelse af Deco maling-direktivet, jævnfør art. 9,1.

Deklarationen blev enstemmigt vedtaget.

Vilvorde, København, Danmark, 5. november 2004

Malerforbundet i Danmark
Jørn Erik Nielsen
Forbundsformand

Malerforbundet i Danmark
Mogens Pedersen
Forbundssekretær

BAT-kartellet
Ulrik Spannow
Arbejdsmiljøkonsulent

København-deklarationen om organiske opløsningsmidler i skovbrug, træ- og møbelindustrien og bygge- og anlægssektoren

Repræsentanter for bygge-, anlægs- og træforbund der er medlem af den Internationale Bygge-, anlægs- og træarbejderunion (IBTU), den Europæiske Føderation for Bygge-, anlægs- og træarbejdere (EFBT) og den Nordiske Bygge-, anlægs- og træarbejderføderation (NBTF) holdte en konference om organiske opløsningsmidler, den 24.-25. september 1996 i København. Mødet vedtog retningslinier, som definerer en fagforeningspolitik om organiske opløsningsmidler i skovbrug, træ- og møbelindustrien og bygge- og anlægssektoren.

Overvejelse r

1. Sundheds- og sikkerhedsaktiviteter forbliver et centralt emne for IBTU/EFBT/NBTF. Sundhedsfarer er et alvorligt emne og har ført til diskussion og undersøgelse fra IBTU's side. Siden 1976 har der været stigende bekymring om farerne ved brug af kemiske opløsningsmidler, fyldstoffer og konserveringsmidler. I 1977 holdt IBTU en konference om sundhedsfarer i malerbranchen. I 1984 var der en tilsvarende IBTU konference om sundhedsfarer i bygge- og anlægs sektoren, skovbrug og træ- og møbelindustrien og i 1989 en konference om sundhedsfarer på arbejdspladsen.
2. Organiske opløsningsmidler er farlige stoffer, som bruges i mange industrier og brancher. De findes i maling, pesticider, lime, lakker, rengørings- og slipmidler. Organiske opløsningsmidler forårsager sygdomme fra irritation af slimhinder, allergier, arbejdsbetinget kræft, hud- og lungesygdomme, forplantningsproblemer, "Opløsningsmiddelsyndromet", "Organisk Psyko Syndrom" eller "neurotoksiske følger" og følger der gives videre til børn (teratogene skader). Disse dokumenteres i stigende grad. Organiske opløsningsmidler er også en forurenende faktor i indeklimaet, idet de ofte bidrager til såkaldte syge bygninger. Den miljømæssige indvirkning af spild og udslip af organiske opløsningsmidler skal også tages i betragtning, samt vurderingen af produkters livscyklus, inklusive vedvarende kilder af råmaterialer samt mulighed for genbrug.
3. Fagforeninger forlanger at der bruges sikre produkter og processer, som allerede er udviklet og markedsført, indeholdende færre eller ingen organiske opløsningsmidler. IBTU/EFBT/NBTF slår til lyd for substitutionen fra organiske opløsningsmidler til vandbaserede eller opløsningsmiddelfrie malinger eller til high solid malinger. De tilbageværende små mængder af organiske opløsningsmidler i vandbaserede malinger skal sænkes yderligere.

IBTU/EFBT/NBTF fremmer brugen af vandbaserede og hot-melt lime, vegetabilsk olie til formolier, vandbaserede rengøringsprodukter til asfaltmaskiner, vandbaserede træimpregneringsmidler, vandbaserede lakker og brugen af mekaniske metoder i stedet for kemiske lime i bygge- og anlægssektoren, skovbrug og træ- og møbelindustrien.

4. Lovgivning om brugen af opløsningsmidler rettet mod undgåelse af hudkontakt og indånding af sådanne stoffer og introducering af lavere Arbejds-mæssige Grænseværdier (AGV) er blevet indført i mange lande. Mærkning på emballage, klassificeringskoder og sikkerhedsdatablade er også vigtige udviklinger. Internationalt accepterede standarder som ILO Convention nr. 170 vedrørende Sikkerhed i brugen af kemikalier på arbejdspladsen og dens Anbefaling nr. 177 er kun ratificerede af Kina, Colombia, Mexico, Sverige og Norge (Ratificering 31.12.1995). IBTU/EFBT/NBTF slår til lyd for ratificering og implementering af ILO Convention nr. 170 og dens Anbefaling nr. 177, som gælder alle industrier hvor kemikalier bruges og giver detaljerede regler, inklusive arbejdernes rettigheder, i håndteringen af kemikalier. Fagforeningspolitikker for sundere produkter, udstyr og design skal være ajourført, og der skal arbejde for at implementere disse politikker.

IBTU, EFTB og NBTF mener at hvert land skal tage særlige foranstaltninger for at reducere brugen af organiske opløsningsmidler og for at forhindre arbejderne i at blive skadet af opløsningsmidler i bygge- og anlægssektoren, skovbrug og træ- og møbelindustrien. For at sikre at kollektive beskyttelsesforanstaltninger prioriteres over individuelle foranstaltninger forlanger fagforeningerne en handlingsplan som inkluderer samarbejde og fællesaktioner fra fagforeninger, arbejdsgivere, forskningsinstitutter, miljøorganisationer, internationale organisationer og regeringer med de følgende prioriteter:

Information og konsultation

Producenter og leverandører af produkter der indeholder opløsningsmidler skal fremlægge fuld, klar information om det præcise indhold, sundhedsfarer og påkrævede sikkerhedsforanstaltninger under produktion, brug og bortskaffelse. Producenten skal informere alle brugere hvis produktet udskiftes.

Mange lande kræver at der foreligger information om sundhed og sikkerhed til arbejderne. Dette princip er også blevet vedtaget af ILO i Konventionen om Sikkerhed i brugen af kemikalier på arbejdspladsen.

Sikkerhedsdatablade er en bredt brugt og accepteret måde at skaffe disse informationer.

Sikkerhedsdatablade skal sørge for et grundlæggende sæt arbejdsmiljøoplysninger for hver maling, lag og kemisk produkt. Sikkerhedsdatablade skal indeholde farerne forbundet med brugen af malinger og lag inklusive minimumskraverne for sundhed og sikkerhed, de kemiske ingredienser, sundhedsmæssige følger på kort og langt sigt, førstehjælpsinformation, og lagrings- og transportkrav og brandsikkerhedsforanstaltninger. Arbejdsgiverne skal stå til ansvar for information indeholdt i Sikkerhedsdatabladene fra producenter og leverandører, før arbejdet med kemikalierne begynder. På baggrund af producentens Sikkerhedsdatablade skal arbejdsgiveren udarbejde et tilsvarende arbejdsplads-sikkerhedsblad, som specificerer de foranstaltninger, der er nødvendige for den praktiske brug af produktet på arbejdspladsen.

Arbejdernes rettigheder og uddannelse

Arbejdere, som kan komme i kontakt med opløsningsmidler skal oplæres af deres arbejdsgiver i sikker brug af farlige kemiske produkter. Dette kræver samarbejde mellem ledelsen, arbejderne og deres fagforeninger på arbejdspladsen. Uddannelsesmæssige kurser skal designes af de relevante sundheds- og sikkerhedsorganer i fællesskab med arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer. Arbejdere skal have ret til at fjerne sig selv fra fare når de benytter kemikalier. Kvindelige arbejdere skal have ret til alternativt arbejde, i tilfælde af graviditet eller amning. Anvendelsen af disse rettigheder skal ikke påvirke andre rettigheder for den pågældende arbejder.

Obligatorisk mærkning

Produkter, der indeholder opløsningsmidler skal mærkes med advarselssymboler og råd om sikkerhed.

Produktudvikling og substitution

Den bedste form for forebyggelse af alvorlige langtids-sundhedsfarer er at bruge mere sikre alternative produkter. Alternative produkter er allerede udviklet og markedsført, som indeholder færre eller ingen organiske opløsningsmidler. Arbejdsgiverne skal undersøge mulighederne for substitution og skal sikre at der bruges produkter, der ikke indeholder organiske opløsningsmidler. Der skal lægges større vægt på forskning af sikre produkter og udbredelsen af information.

Tekniske foranstaltninger

Arbejde med opløsningsmidler kræver hensigtsmæssige kontroller, f.eks. indkapsling af maskiner, ordentligt planlagt rengøring og hensigtsmæssig generel- og processventilation. Lokal udsugning bekæmper faren ved kilden ved at opsamle og fjerne opløsningsmiddeldampe før de kan ophobes i arbejdsmiljøet. Designet eller valget af effektiv udslipsventilations-systemer skal omfatte:

- * en hætte som fanger dampene fra opløsningsmidlerne ved deres udviklings sted;
- * dampe fra opløsningsmidler skal opfanges og udsendes uden at passere arbejderens åndedrætszone;
- * et ordentligt filtersystem i hættens hvorigennem opløsningsmiddeldampene passerer;
- * en passende ventilator eller andet udstyr til at udtrække og udstøde dampe;

- * passende udskiftning af luft ved hjælp af permanente luftventiler som sikrer at recirkuleret luft ikke indeholder organiske opløsningsmidler. Organiske opløsningsmidler skal fjernes fra udstødt luft og fjernes ordentligt.
- * et automatisk alarmsystem som sikrer ventilationssystemets effektivitet.

Sikre arbejdsmetoder

Sikre arbejdsmetoder skal tage hensyn til den måde hvorpå organiske opløsningsmidler kommer ind i menneskekroppen. Hovedvejene til udsættelse er gennem indånding og hudkontakt. Eksempler på arbejdsprocedurer, som reducerer indåndingen af opløsningsmidler er:

- * at bruge mindre malingsbeholdere fremfor at arbejde fra store beholdere; mindre beholdere betyder at færre mængder af opløsningsmidler ved fordampning kan slippe ud i luften;
- * at blande produkter i et rum med udslipsventilation, f.eks. i en sprøjtebås, fremfor på jorden;
- * at bruge pensler og ruller i stedet for at sprøjte;
- * et separat ventileret rum til tørring;
- * at undgå fortyndere eller terpentiner til rengøring af beskidt hud.

Beskyttelsesudstyr

Opløsningsmidlernes natur betyder at selv med det bedst mulige arbejdsmiljø kan der være bestemte opgaver som kræver at arbejderne bruger yderligere beskyttelse. Sådanne opgaver inkluderer brugen af produkter baseret på organiske opløsningsmidler på et begrænset område, sprøjtemaling eller brugen af meget skadelige opløsningsmidler. Arbejdere skal udstyres med beskyttelsestøj og -udstyr. For beskyttelse af huden skal der benyttes uigennemtrængelige handsker, forklæder og støvler. Handskerne skal kunne bruges til den type opløsningsmiddel der anvendes, f.eks. er nitrile handsker uigennemtrængelige for mineralisk terpentin, men neoprene handsker er ikke anvendelige. Handskernes uigennemtrængelige effekt vil ophøre efter en kort periode (nogle få timer eller mindre) og beskyttelseshandsker må derfor kun bruges én gang. Når der sprøjtes med produkter baseret på organiske opløsningsmidler skal et åndedrætsværn også udstyres med en partikelfilter for at hindre aerosoler i at slippe igennem. Åndedrætsværn af typen af luftrensende indsats skal skiftes ofte. Sprøjtning i begrænsede områder kræver altid et åndedrætsværn med lufttilførsel.

Arbejds-mæssig grænseværdier

Der skal opsættes Arbejds-mæssige Grænseværdier (AGV) for opløsningsmidler og disse skal sænkes i takt med at teknologi og viden om sundhedsfarer øges. Der skal gives speciel opmærksomhed til risikoen for maksimal udsættelse.

Obligatoriske kontroller

Koncentrationen af opløsningsmidler i luften skal jævnligt overvåges og kontrolleres af uafhængige organer for at sikre at de Arbejds-mæssige Grænseværdier respekteres. Selv når AGV respekteres skal arbejdsgiveren forsøge at sænke udsættelsen. Jævnlige lægeundersøgelser skal betragtes som arbejdernes ret.

Erstatning for arbejdsbetingede sygdom forårsaget af opløsningsmidler

Alle ofre for arbejdsbetinget sygdom forårsaget af udsættelsen for, eller håndteringen af opløsningsmidler, skal have erstatning. Retten til erstatning skal garanteres i tilfældet af rimelig mistanke. Bevisbyrden skal ligge hos arbejdsgiveren og forsikringsselskaber fremfor hos arbejderne.

Rehabilitering

Regeringerne skal sikre at der sørges for rehabilitering af patienter som har fået hjerneskader som følge af lang tids udsættelse for organiske opløsningsmidler. Målet med rehabilitering bør være at forbedre ofrets hjernefunktion, hans/hendes forhold til sig selv, sin familie og venner, og hvor det er muligt, at lade ham komme ind på arbejdsmarkedet igen. Der skal være tilstrækkelig finansiel støtte for ofrene og deres familier. Derudover kræves der forskning for at forbedre rehabiliteringsteknikkerne, der bruges i disse tilfælde. Fagforeningerne skal være involveret i planlægningen og implementeringen af rehabiliteringsmålene.

Handlingspunkter for fagforeninger

Virksomhedsniveau

- * lave en liste over alle produkter, der bruges på arbejdspladsen
- * forlange information vedrørende sundhedsfarer og foranstaltninger fra alle leverandører af produkter baseret på organiske opløsningsmidler
- * udarbejde en rapport om sundhedsproblemer hos folk, der er udsat for opløsningsmidler på din arbejdsplads
- * bed arbejdsgiveren om fremgangsmåder eller regler for at beskytte arbejdere, der bruger organiske opløsningsmidler
- * diskuter alternativer til organiske opløsningsmidler på din arbejdsplads og forlang ændringer i de produkter, der bruges
- * diskuter flygtige organiske forbindelsers indvirkning på luftkvaliteten indendørs, især på velvære og sundhed.

Lokalt og nationalt niveau

- * start en offentlig kampagne om organiske opløsningsmidlers skadelige virkninger
- * bed regeringen om specifikke sikkerheds- og sundhedsregler for udsættelse for organiske opløsningsmidler
- * bed regeringen om at ratificere og implementere ILO Konventionen om Sikkerhed ved brug af kemikalier på arbejdspladsen nr. 170(1990) og dens Anbefaling nr. 177.
- * bed regeringen og/eller berørte institutioner om at fremme forskningen af sikre kemikalieprodukter
- * fremme afprøvning og mærkning af byggematerialer, som kan udsende flygtige organiske forbindelser
- * anbefale at medlemsorganisationerne godkender kravene i denne IBTU/EFBT/NBTF deklARATION om organiske opløsningsmidler
- * bed den internationale fagbevægelse om at hjælpe med at implementere IBTU/EFBT/NBTF deklARATIONEN om organiske opløsningsmidler.

Handlingspunkter for IBTU/EFBT/NBTF

- * IBTU/EFBT/NBTF sekretariaterne skal fremme København Deklarationen i deres eget arbejde, f.eks i uddannelsesaktiviteter og regionale seminarer
- * udgivelse af information om opløsningsmidler
- * eksport af farlige produkter, inklusive organiske opløsningsmidler, skal stoppes
- * begynde samråd med europæiske og internationale organisationer og med producenter af maling og opløsningsmidler for at presse dem til at tilpasse deres produkter til retningslinier fastlagt i København Deklarationen.

EFBT-politik vedrørende organiske opløsningsmidler

EFBT's bestræbelser og målsætninger:

Bevidsthed

Der er et udtalt behov for at øge myndighedernes, arbejdstagernes og arbejdsgivernes bevidsthed om den reelle fare i forbindelse med erhvervsmæssig udsættelse for organiske opløsningsmidler.

EFBT er klar over de mange forskellige aspekter af diskussionen om organiske opløsningsmidler, inklusiv miljøaspekter, den offentlige sundhed og erhvervssundhed. EFBT er en arbejdstager-organisation, og koncentrerer sig derfor først og fremmest om det erhvervssundhedsmæssige aspekt. EFBT respekterer dog også de øvrige aspekter, og er åben overfor andre aktører. Vores største bekymring er dog, at arbejdstagere fra mange forskellige sektorer stadig lider under arbejdet med organiske opløsningsmidler, og at antallet af sygdomme forårsaget af disse farlige substanser forbliver højt.

Enhver politik på dette område er nødt til at tage højde for de forskellige situationer i de forskellige europæiske lande. I nogle lande er der tale om væsentlig fremgang, mens der i andre lande er tale om total inaktivitet. Der er ikke alene behov for - men også mulighed for - at hæve arbejdsforholdsstandarder. Disse fremgangsmuligheder kan ses i lande som Danmark.

Generelle målsætninger

Med udgangspunkt i de ovennævnte aspekter beskriver nærværende dokument EFBT's målsætninger i forbindelse med en politik vedrørende organiske opløsningsmidler. Denne politik overordnede målsætning er så vidt muligt at eliminere organiske opløsningsmidler fra arbejdspladserne. I denne henseende er EFBT's aktiviteter baseret på IBTU's "Copenhagen Agreement on Organic Solvents" fra 1996

EFBT's hovedmålsætning er fortsat en begrænsning af anvendelsen af organiske opløsningsmidler i så stort et omfang som kan realiseres. Markedsføringen af særligt skadelige opløsningsmidler skal begrænses hhv. forbydes. I alle de tilfælde, hvor mindre skadelige erstatningsprodukter er til rådighed, skal erstatningspåbuddet gennemføres.

Organiske opløsningsmidler bruges til mange forskellige formål. De bruges både i forskellige teknologiske processer og til meget forskellige stoffer. Den aktuelle situation af den anvendte teknik inden for de forskellige brancher er meget forskellig. Af disse grunde skal de teknologiske processer videreudvikles på alle områder, således at man enten kan anvende erstatningsprodukter, som ikke er sundhedsskadelige, eller kan reducere eksponeringen for opløsningsmidler så meget som muligt.

Erhvervssygdomme

Erhvervsmæssig udsættelse for organiske opløsningsmidler kan forårsage hjerneskade/beskadigelse af CNS-systemet, og således føre til sygdommen CTE (kronisk toksisk encefalopati), også kaldet OPS (psykoorganisk syndrom) eller "malersyndrom".

Den europæiske liste over erhvervssygdomme (90/326) omfatter i appendiks 1 et antal specifikke organiske opløsningsmidler. Ved at inkludere CTE i Oplysninger vedrørende Diagnose af Erhvervssygdomme (1997), peger Europa-Kommissionen på årsagssammenhængen mellem CTE-sygdommen og udsættelse på arbejdspladsen. Dog er den aktuelle situation i medlemsstaterne forskellig, og ofte forties sundhedsvirkningerne.

EFBT opfordrer alle medlemsstater til at anerkende CTE som en erhvervssygdom.

EFBT er klar over at organiske opløsningsmidler også forårsager andre sygdomme og forstyrrelser, inklusiv irritation, svimmelhed, manglende koncentrationsevne, hudproblemer o.s.v. Disse sundhedsproblemer ligger nogle gange under tærskelværdien for beviste sundhedsproblemer, men påvirker ikke desto mindre i høj grad arbejdstagerens velbefindende. EFBT ønsker at reducere alle sygdomme og forstyrrelser forårsaget af organiske opløsningsmidler ved at erstatte maling baseret på opløsningsmidler og andre stoffer med organiske opløsningsmidler, med mindre skadelige substanser.

EU-systemet

Kommissionen skal motiveres til at introducere bindende bestemmelser vedrørende koder for produkter med organiske opløsningsmidler beregnet til maling, lak, lim, fortyndingsmidler o.s.v.

I de tilfælde hvor brugen af særligt skadelige organiske opløsningsmidler kan forbydes ved at inkludere dem i direktivet om restriktioner i forbindelse med markedsføring og brug af særligt farlige substanser og præparationer (76/769/EEC), støttes denne udvikling af EFBT.

Yderligere opfordrer EFBT de forskellige aktører til at optage alle sundhedsskader fremkaldt af organiske opløsningsmidler på den europæiske liste over erhvervssygdomme. Denne liste, som i øjeblikket er ved at blive revideret, skal ændres til et bindende direktiv med minimumkrav.

På grund af hele spørgsmålets kompleksitet burde Europa-Kommissionen lancere et projekt som undersøger alle typer brug af organiske opløsningsmidler, og som fastlægger alle muligheder for erstatning af organiske opløsningsmidler med mindre skadelige produkter. EFBT vil præcisere dette behov, især for de forskellige typer produkter som anvendes i bygge- og træsektoren.

Et europæisk kodesystem for maling

Med henblik på at forebygge arbejdstagernes udsættelse for sundhedsskadelige substanser bør der udvikles og implementeres et fælles kodesystem for maling i EU.

Unionens krav til et europæisk kodesystem omfatter:

- Systemet skal illustrere de beskyttende (præventive) foranstaltninger der skal tages i en specifik arbejdssituation.
- Systemet skal kunne vurdere muligheden for erstatning, så de mindst skadelige produkter kan anvendes.
- Systemet skal være godt organiseret, og nemt at anvende for forbrugerne.
- Koden skal være synlig på produktmærkatet, og anført på den tekniske beskrivelse.
- Systemet skal fortælle om de mulige risici i forbindelse med inhalering af fordampende stoffer fra produktet, samt andre sundhedsrisici (udsættelse via hud, øjne, åndedrætssystem og indtagelse).
- Systemet skal omfatte alle stoffer i produktet, og skal inkludere alle stoffernes potentielle virkning på sundheden.
- Systemet skal føre til identiske koder i alle medlemsstater, og kan udgøre en mulighed for at indføre specifikke nationale protektionistiske niveauer.

Kompetente europæiske institutioner skal opfordres til at udarbejde en egnet model til et talkodesystem. EFBT skal vurdere eksisterende nationale modeller, og skal præsentere den bedste som et godt eksempel hvorpå den europæiske model kan videreudvikles.

Modeller som omfatter præventive foranstaltninger for sundhedsrisici og udsættelsesrisici foretrækkes, fremfor modeller som kun indeholder kvantitative grænser for indholdet af organiske opløsningsmidler. Sidstnævnte modeltype tager ikke i betragtning at nogle opløsningsmidler er mere sundhedsskadelige end andre.

Fremstilling og spredning af kendskab og gode eksempler

Ligesom indenfor andre områder af arbejdstagerprævention er det vigtigt at være bevidst om progressive forordninger, gode eksempler og aktiviteter. Indsamling og spredning af denne type oplysninger er et særligt punkt i EFBT-politikken, og omfatter forskellige aktivitets- og samarbejdsniveauer.

Indenfor vores organisation

EFBT vil indsamle gode eksempler på arbejdstagerbeskyttelse. Progressive kodesystemer, samt sektor- eller virksomhedsaftaler om effektiv sundhedsprævention vil blive indsamlet og registreret.

Social dialog med arbejdstagere og producenter

De europæiske arbejdstagere skal - via den sociale dialog - opfordres til at støtte dannelsen af et europæisk kodesystem for maling og andre produkter med organiske opløsningsmidler, samt erstatningen af organiske opløsningsmidler hvor det er muligt.

Producenter af maling o.s.v. skal opfordres til at udvikle mindre skadelige produkter.

Europæiske institutioner

De relevante europæiske institutioner (som f.eks. det europæiske arbejdsmiljøagentur) skal motiveres til at fokusere på maling og udsættelsen for organiske opløsningsmidler, så de kan udstyre aktørerne med relevante oplysninger om opløsningsbaseret maling versus vandbaseret maling.

Europa-Kommissionen skal opfordres til at indsamle de eksisterende lovgivende rammer i EU.

Derudover bør Europa-Kommissionen opføre en liste med alle typer organiske opløsningsmidler samt mulige erstatningsprodukter til de forskellige anvendelsesområder.

Der skal fortsat lægges pres på det Europæiske Fællesskab, således at der i forsknings- og udviklingsprogrammerne fremmes konkrete projekter, som forsker i tekniske processer til reduktion af eksponeringen for opløsningsmidler.

Samarbejde

EFBT har til hensigt at samarbejde med andre aktører i alle henseender.

Først og fremmest vil EFBT koordinere deres aktiviteter med EFS/TUTB, og IBTU samt NFBWW.

IBTU vil blive opfordret til at organisere en konference om organiske opløsningsmidler. Udvekslingen af oplysninger, samt mulige løsninger vil især komme de regioner hvor problemets omfang endnu ikke er kendt til gode.

Medlemmerne af Europa-Parlamentet skal motiveres til at tage sig af spørgsmålet om maling og organiske opløsningsmidler.

Det er også vigtigt med en god forbindelse til de videnskabelige institutter. Ofte har aktiviteter lanceret af videnskabelige aktører ført til fremgang indenfor området. EFBT vil fortsætte og udvide dets samarbejde med videnskabsmænd.

I betragtning af målsætningernes lighed bør fagforeninger og miljøorganisationer skabe en alliance til udryddelse af sundheds- og miljøfarer forårsaget af organiske opløsningsmidler.

EFBT vil kommunikere dets målsætninger og forsøge at samarbejde om fremtidige aktiviteter med andre aktører som arbejder for en progressiv udvikling af praktiske og lovmæssige foranstaltninger.

Godkendt på Hovedbestyrelsesmødet den 21.-22. maj 2002.